Näringsdepartementet
Avdelningen för näringsliv
Enheten för marknad och konkurrens
Håkan Hillefors
103 33 Stockholm

Ert referensnr: N2021/02580

Remissvar Almega:

Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (SOU 2021:60)

1. Inledning

Almega har givits möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i utredningens betänkande.

Almega är tjänstesektorns viktigaste arbetsgivarorganisation och företräder drygt 11 000 tjänsteföretag med 550 000 anställda. Den privata tjänstesektorn står för 52 procent av BNP och 47 procent av jobben inom ekonomin. Två av tre nya jobb inom näringslivet skapas inom tjänstesektorn. Enkla och förutsägbara regler är en viktig förutsättning för att företagen inom tjänstesektorn ska kunna fortsätta växa och skapa nya jobb.

Att hålla tillbaka och även minska regelbördan för näringslivet är en viktig politisk prioritering. Utvecklingen går tyvärr åt fel håll. Kostnaderna för svenska företag, bara av att administrera det statliga regelverket, uppgick senast de mättes av 2012 till 90 miljarder kronor enligt Tillväxtverket.[1] Sedan dess har de årliga administrativa kostnaderna till följd av förändringar i statens regelverk – exklusive GDPR – stigit med ytterligare fyra miljarder kronor.[2] Det behövs förändringar för att vända denna utveckling.

Almega välkomnar därför merparten av de förslag som presenteras i utredningens betänkande. Huvuddelen av dessa förslag berör inte bara mikroföretag utan skulle förbättra arbetet med enklare regler för alla företag.

2. Enklare regelverk för mikroföretag

2.1 Utredningen bedömer att regeringen bör låta utreda en höjning av gränsvärdena för när ett aktiebolag ska undantas från krav på revision till högst nio anställda, 20 miljoner kronor i

[1] Tillväxtverket (2013) https://www.regelradet.se/wp-content/uploads/2013/09/Rapport-2010-2012.pdf
[2] Tillväxtverket (2021). Slutrapport Regler som påverkar företagens kostnader och konkurrenskraft 2013-2020.pdf (tillvaxtverket.se)

nettoomsättning eller 20 miljoner kronor i balansomslutning. Gränsvärdena motsvarar EU:s och utredningens definition av mikroföretag.

Almega stöder detta förslag och anser att en höjning av gränsvärdena skulle vara en viktig förenklingsreform för de mindre företagen. De svenska låga gränsvärdena för revision är en överimplementering av EU-rätten som påverkar näringslivets konkurrenskraft negativt. Det finns inga skäl att anta att nyttan av obligatorisk revision skulle vara större i Sverige än i övriga Europa.

Almega anser att det olyckligt att regeringen, utan att avvakta remissvaren på denna utredning, den 22 december gav en ny utredning i uppdrag att överväga återinförd revisionsplikt för alla aktiebolag för att motverka brottslighet (dir. 2021:115). Någon hänvisning till de överväganden och slutsatser som denna utredning gjort i denna fråga görs inte i de nya utredningsdirektiven. Istället hänvisas till granskningar som genomförts av Ekobrottsmyndigheten och Riksrevisionen, granskningar som har fått allvarlig kritik från bland annat Handelns forskningsinstitut.[3] Almega anser att regeringen borde ha avvaktat remissutfallet av denna utredning innan de nya utredningsdirektiven beslutades.

Det är angeläget att regeringen vidtar åtgärder för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten. Nya generella krav som ökar regelbördan för stora grupper hederliga företag är dock inte rätt väg att gå. Proportionerliga, riskbaserade åtgärder och riktade kontroller mot företag eller branscher där problem misstänks är betydligt mer effektiva.

3. Förenkla tillämpningen av befintliga regelverk

3.1 Utredningen föreslår att regeringen, i utvalda myndigheters regleringsbrev och instruktioner, skriver in att myndigheterna varje år ska ta fram en plan för regelförenklingsarbetet. Effekterna och utfallen av arbetet ska redovisas varje år.

Almega instämmer i förslaget. Att tydligare involvera myndigheterna i arbetet är nödvändigt för att nå de nationella förenklingspolitiska målen. Särskilt viktigt är att myndigheternas instruktioner utformas så att uppdraget att förenkla regelverk och tillämpning blir tydligare. I arbetet med att identifiera behov och förslag till förenklingar bör även berörda företag och andra intressenter – som branschförbund - involveras.

3.2 Utredningen föreslår att myndigheterna får i uppdrag att ta fram en handläggnings- och servicegaranti för verksamheten. Utfallet och eventuella avvikelser ska rapporteras årligen. Förväntade handläggningstider ska redovisas på myndigheternas hemsidor.

[3] Handelns forskningsinstitut. https://handelnsforskningsinstitut.se/wp-content/uploads/2021/10/rapporterrevisionspliktenfinal.pdf

Almega stödjer förslaget och anser även att det bör bli någon form av konsekvens om garantierna inte uppnås. Om handläggningen av ett ärende innebär avgifter för företagen bör dessa sänkas eller utgå om myndigheten inte lever upp till utställd garanti.

3.3 Utredningen föreslår även att regeringen tillsätter en ny utredning om hur kommunallagen kan uppdateras för att förtydliga hur kommunerna ska arbeta för att bidra till att de förenklingspolitiska målen uppnås. Denna utredning ska även föreslå hur tillämpningen av service- och rådgivningsskyldigheten i förvaltningslagen kan förtydligas.

Almega stödjer förslagen. Kommunerna ansvarar för en stor del av den myndighetsutövning som direkt påverkar företagen och undersökningar av bland annat Näringslivets regelnämnd (NNR) visar att det finns betydande skillnader mellan kommuner i hur arbetet utförs, inte minst när det gäller att förenkla för företag. En översyn av kommunallagen i syfte att förtydliga hur kommunerna ska arbeta för genomförande av de förenklingspolitiska målen är välkommen. Även förvaltningslagen bör ses över för att förstärka skyldigheten att ge företagsanpassad och väl fungerande service. Regeringen har nyligen i sin förenklingspolitiska skrivelse[4] slagit fast att myndigheternas förhållningssätt till regelverk ska vara att genom råd och stöd till de som ska följa reglerna göra det lätt att göra rätt. Detta måste gälla för verksamheten hos landets samtliga kommuner.

4. En effektivare process för att minska regelbördan

Almega stöder vad som framförs i Svenskt näringslivs yttrande avseende förslagen i detta kapitel och vill särskilt framhålla följande.

4.1 Utredningens övergripande bedömning är att det bör inrättas en tydlig och sammanhållen process för att omhänderta förenklingsbehov för företag. Processen ska innehålla; ex-ante utvärderingar i samband med den ursprungliga utformningen av en regel, påkallade analyser vid behov om en regel inte fyller sitt syfte samt utvärderingar ex-post när en regel använts en period.

Almega delar utredningens bedömning. Under lång tid har företagens regelkostnader ökat. Om inte stora förändringar vidtas i närtid talar inget för att utvecklingen kommer att vända. I skrivelsen om förenklingspolitiken, slår Regeringen fast att regelkostnadernas andel av BNP ska minska och att kostnadsutvecklingen i Sverige ska vara lägre än i omvärlden.[5] För att detta ska bli verklighet måste regelgivningsprocessen förbättras avsevärt

4.2 Utredningen föreslår att Regelrådets mandat och resurser stärks och att en återremitteringsrätt införs i konsekvensutredningsförordningen (2007:1244). Vidare föreslås

[4] Regeringens skrivelse 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga.

[5] Regeringens skrivelse 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga.

att regelgivande myndighet ska ha en skyldighet att alltid ta fram en konsekvensutredning. Enligt utredningen innebär förslagen en tillkommande kostnad för Regelrådet om drygt åtta miljoner kronor per år.

Almega stöder utredningens förslag. Regelrådets roll och mandat är avgörande för att granska nya regler och säkerställa att den administrativa bördan för företagen blir så liten som möjligt. Det är viktigt att rådet har en hög grad av självständighet. Almega anser därför att Regelrådet bör bli en egen myndighet, med egen budget och personal. I samband med detta kan det bli nödvändigt med en större resursförstärkning än den som utredningen föreslår. Denna kostnad är dock liten i förhållande till de samhällsekonomiska vinsterna av bättre granskningar av nya regler.

4.3 Utredningen föreslår att konsekvensutredningsförordningen (2007:1244) bör skärpas och kräva att konsekvensanalyserna utvecklas till fullödiga samhällsekonomiska konsekvensanalyser. Konsekvensförordningen ska även innehålla krav på att regelgivaren analyserar hur den föreslagna regleringen påverkar företagens innovationsförmåga och anger om regleringen går att testa i så kallade regulatoriska sandlådor. I konsekvens-analyserna ska det även anges hur och när den föreslagna regeln ska utvärderas.

Almega stöder utredningens förslag. Konsekvensanalyser bör ta sin utgångspunkt i proportionalitetsprincipen – om problemet är tillräckligt stort för att motivera en ny reglering – och analysera om den samhällsekonomiska nyttan överstiger de samhällsekonomiska kostnaderna. Exempel och modeller för hur det kan organiseras finns bland annat i sammanställningar av OECD.

4.4 Utredningen föreslår att det inrättas ett särskilt kansli för regelförenklingspolitikens genomförande inom Regeringskansliet för att säkra en sammanhållen process för att säkra att regelgivning baseras på proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och målen för förenklingspolitiken. Kansliet ska även kunna ta emot anmälningar från berörda aktörer – till exempel företag – om hur regelverken fungerar och förslag på regelförbättringar.

Utan att föregripa frågor om Regeringskansliets interna organisation vill Almega framföra att det är mycket viktigt att arbetet med regelförenklingen inom Regeringskansliet bedrivs samordnat och med den tyngd som frågan kräver. Aktörer som berörs av regelverken ska kunna lämna synpunkter och föreslå förbättringar till ett expertorgan med resurser och kompetens att hantera synpunkterna. Regelrådet är ett tänkbart alternativ.

4.5 Utredningen föreslår att regeringen bör besluta om en årlig plan för löpande utvärdering av befintligt regelverk. Utvärderingarna ska utföras av oberoende aktörer och resultera i förslag till regeringen om vilka regler som kan förenklas och på vilket sätt. Utöver regeringen ska även myndigheter och berörda aktörer ges möjlighet att identifiera regler som bör tas med i den årliga planen.

Almega stödjer förslagen och anser att en tidpunkt för utvärdering av nya regelverk bör bestämmas redan när de införs. Utvärderingarna ska analysera om regelverket uppnått sitt syfte och till vilka konsekvenser för de berörda aktörerna. Om syftet inte nåtts eller kostnaderna blivit stora i förhållande till resultaten bör förslag lämnas på hur regelverket ska justeras eller tas bort.

4.6 Utredningen föreslår att Regeringen bör fatta de beslut som behövs för att tillmötesgå Riksdagens tillkännagivande om att verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska implementeras på den miniminivå som framgår i EU-rätten och att mer långtgående krav endast ska implementeras i undantagsfall. Regelrådet bör ges i uppgift att löpande granska konsekvensutredningar från EU nivå utan särskild begäran.

Almega stöder utredningens förslag. Det är viktigt att genomförandet av EU-reglingar inte skadar det svenska näringslivets konkurrenskraft. Berörda aktörer bör involveras tidigt i processen när EU-lagstiftning kommer att bli en del av den svenska lagstiftningen. Både när det gäller frågan om att forma den svenska positionen inför förhandlingar i EU och också i situationer då EU-direktiv ska implementeras.

5. Ändringar i bokföringslagen

5.1 Utredningen föreslår att det inte längre ska gälla ett förbud mot att förstöra ursprungligt material med räkenskapsinformation före det fjärde året efter utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades.

Almega tillstyrker förslaget. Nuvarande krav på att räkenskapsinformation ska arkiveras i det skick materialet hade när det kom in till företaget är otidsenligt och ineffektivt. Det har inneburit att företag avvaktat med att digitalisera sina processer. Utredningens förslag bör träda i kraft så fort som möjligt.

Stockholm 2022-01-21

Andreas Åström
Näringspolitisk chef, Almega

Patrick Joyce
Chefekonom, Almega

Ulrika Dyrke
Näringspolitisk expert, Almega